

ՀՀ տարածքային
կառավարման և
ենթակառուցվածքների
նախարարություն

Implemented by

giz Deutsche Gesellschaft
für Internationale
Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

ՀՀ պետական
կառավարման
ակադեմիա

ԱՎԱԳԱՆՈՒ ԱՆԴԱՄՆԵՐԻ ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ԿԱՐԻՔՆԵՐԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ ԵՎ ԿԱՐՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԶԱՐԳԱՑՈՒՄ

ՄՈԴՈՒԼ 10.
Հանրային էթիկա

ՄՈԴՈՒԼԻ ԹԵՄԱՆԵՐԸ

ԹԵՄԱ 1.

**Տեղական
ինքնակառավարման
մարմինները և հանրային
վստահությունը**

ԹԵՄԱ 2.

**Էթիկա և բարեվարքություն.
տեսական մոտեցումները և
հիմնական տարրերը**

ԹԵՄԱ 3.

**Վարքագծի հիմնական
սկզբունքները, վարքագծի
կանոնները և կանոնագրքերը**

ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Էթիկա

Էթիկան կանոնների հավաքածու է, որով սահմանվում է պաշտոնյաի վարքագիծը՝ նպատակ ունենալով ապահովել հանրության նկատմամբ արդար և հավասար վերաբերմունք

Բարեվարքություն

Ընդհանուր էթիկական արժեքներին, սկզբունքներին և նորմերին համապատասխան գործունեություն և դրանց պահպանում, որի նպատակն է ամրապնդել մասնավոր շահերի նկատմամբ հանրային շահի գերակայությունը և պաշտպանությունը պետական համակարգում

Ընդհանուր էթիկական արժեքներին, սկզբունքներին և նորմերին համապատասխան վարքագծի պահպանում, որի նպատակն է ամրապնդել մասնավոր շահերի նկատմամբ հանրային շահի գերակայությունը և պաշտպանությունը պետական համակարգում, հանրային իշխանության մարմիններում պաշտոն զբաղեցնող անձանց կողմից իրենց լիազորություններով պայմանավորված և կարգավիճակից բխող գործառույթների անկողմնակալ, ազնիվ և արդարացի իրականացումը, նրանց հաշվետու և թափանցիկ գործելակերպը

ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Վարքագծի կանոններ

Օրենքով սահմանված վարքագծի սկզբունքներից բխող նորմեր, որոնք կարգավորում են հանրային պաշտոն զբաղեցող անձի բարեվարք գործելակերպը՝ պաշտոնեական (ծառայողական) պարտականությունների կատարման ընթացքում և դրանից դուրս

Նվեր

ենթադրում է ցանկացած գույքային առավելություն, այդ թվում՝ ներված պահանջը, անհատույց կամ ակնհայտ անհամարժեք ցածր գնով պահանջի զիջումը, անհատույց հանձնված կամ ակնհայտ անհամարժեք ցածր գնով վաճառված գույքը, անհատույց կամ անհամարժեք ցածր գնով մատուցված ծառայությունը կամ կատարված աշխատանքը, ինչպես նաև արտոնյալ փոխառությունը, դրամական միջոցները (կանխիկ, անկանխիկ կամ որևէ այլ ձևով արտահայտված), կրիպտոակտիվը, ուրիշի գույքի անհատույց օգտագործումը կամ այլ գործողություններ, որոնց հետևանքով անձն ստանում է օգուտ կամ առավելություն, և որը տրամադրվում է պայմանավորված անձի (այդ թվում՝ նաև փոխկապակցված անձի) պաշտոն զբաղեցնելու հանգամանքով

Շահերի բախում

իրավիճակ է, երբ պաշտոն զբաղեցնող անձի մասնավոր շահերն ազդում են կամ կարող են ազդել վերջինիս պաշտոնեական պարտականությունների անաչառ և օբյեկտիվ կատարման վրա

Տեղական ինքնակառավարման մարմինները և հանրային վստահությունը

Հանրային վստահությունը կարող է լինել.

Ինստիտուցիոնալ վստահություն

(վստահություն համայնքի ղեկավարի, ավագանու անդամի և համայնքապետարանի աշխատակազմի նկատմամբ)

Գործառնական վստահություն

(վստահություն կոնկրետ ծառայությունների որակի և մատչելիության նկատմամբ)

Մասնակցային վստահություն

(վստահություն, որ քաղաքացիների կարծիքը լսվում և հաշվի է առնվում)

Հանրային վստահությունը ձևավորվում է ոչ թե միայն օրենքի պահպանմամբ, այլև տեղական ինքնակառավարման մարմինների վարքագծով և վերաբերմունքով:

Կարևոր է հիշել, որ ...

Վստահության բարձր մակարդակը նպաստում է քաղաքացիների ակտիվ մասնակցությանը, հարկերի և տուրքերի վճարման պատրաստակամությանը, ինչպես նաև համայնքային նախաձեռնությունների աջակցությանը:

10 գործնական քայլ ավագանու անդամի համար

**Գործե՛ք բաց և
տեսանելի**

**Իրականացրե՛ք
վերահսկողական
գործառույթ**

**Պահանջե՛ք պարզ և
մատչելի
ձևակերպումներ**

**Հանրայնացրե՛ք
Ձեր դիրքորոշումը**

**Լսե՛ք
քաղաքացիներին
մինչև որոշումների
ընդունումը**

**Կանխե՛ք շահերի
բախումը**

10 գործնական քայլ ավագանու անդամի համար

**Վերահսկե՛ք
ծառայությունների
մատուցման որակը**

**Պահպանե՛ք էթիկական
բարձր չափանիշներ**

**Համագործակցե՛ք
քաղաքացիական
հասարակության հետ**

**Մտածե՛ք
երկարաժամկետ
վստահության մասին**

Ինքնատուգման հարցեր (մինչև քվեարկելը)

Արդյոք
քաղաքացին
կհասկանա՞ այս
որոշման
նպատակը:

Արդյոք
գործընթացը
թափանցիկ է
եղել:

Արդյոք լսվե՞լ են
այլընտրանքային
կարծիքներ:

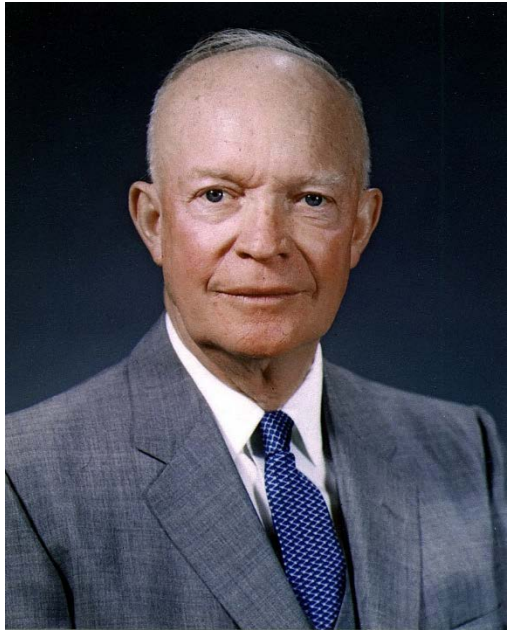
Արդյոք ես
պատրա՞ստ եմ
հանրայնորեն
պաշտպանելու իմ
դիրքորոշումը:

Կարևոր է հիշել, որ ...

Վստահությունը
պահանջվում, չի
վաստակվում է՝
յուրաքանչյուր նիստում,
յուրաքանչյուր որոշմամբ,
յուրաքանչյուր շփման մեջ:
Ավագանու ուժը ոչ միայն
իրավական գիտելիքների
իմացությունն է, այլև
հանրային վստահությունը:

Էթիկա և բարեվարքություն. տեսական մոտեցումները և հիմնական տարրերը

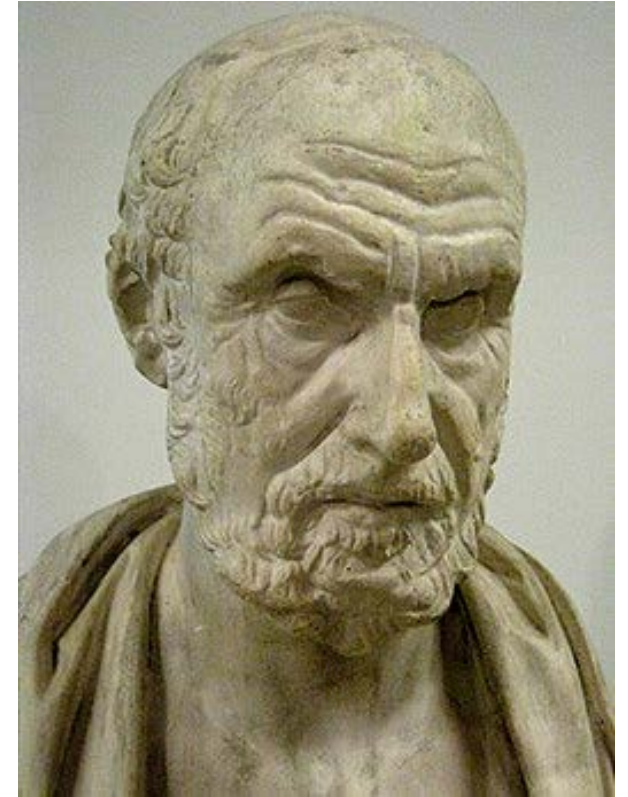
«Բարեվարքությունը, անկասկած,
ղեկավարության կարևորագույն
որակներից է: Առանց դրա հնարավոր չէ
իրական հաջողություն՝ թե՛
շինհրապարակում, թե՛ ֆուտբոլի
դաշտում, թե՛ բանակում և՛ թե
գրասենյակում»:

Դուայթ Դ. Էյզենհաուեր

Քաղաքական գործիչ, սպա և պետական գործիչ,
Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների 34-րդ նախագահը

Էթիկական նորմերի հիմքում ընկած
է Հիպոկրատի «Մի՛ վնասիր»
սկզբունքը:

ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ/ԲԱՐԵՎԱՐՔՈՒԹՅՈՒՆ INTEGRITY

Լատիներեն «integritas»
նշանակել է «անապական»
(չապականված, անաղարտ, չփչացող, անփուտ, անբիծ, ազնիվ)

ՔՈԼԻՆՋԻ ԲԱՌԱՐԱՆ

առաջնորդում խիստ
բարոյական կամ էթիկայի
նորմերով, չվնասված լինելու
վիճակ, ամբողջականություն,
միասնական կամ
ամբողջական լինելու վիճակ

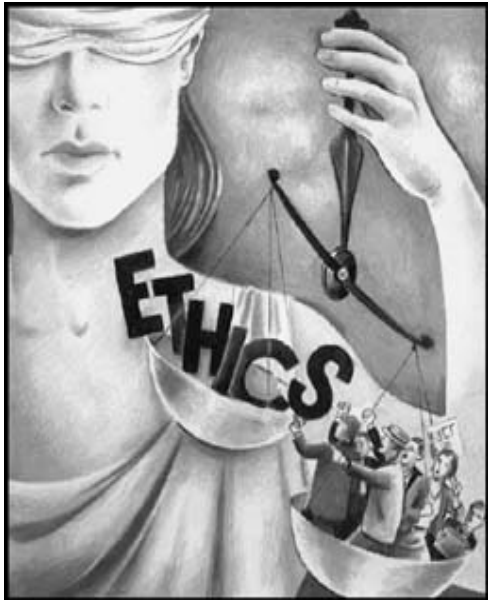

Հին ֆրանսերենում «integrite»
նշանակել է ամրություն,
ամբողջություն,
ամբողջականություն, ինչ-որ մի
բան որն անապական է, որին «չեն
կպել»

Ի՞նչ է էթիկան:

էթիկայի հասկացությունն առաջացել է հուներեն «ethos» բառից և նշանակում է սովորույթ, բարոյական բնավորություն:

Ըստ Արիստոտելի՝ «հետազոտության հատուկ բնագավառի՝ գործնական փիլիսոփայության բնորոշում», քանի որ վերջինս փորձում է պատասխանել այն հարցին, թե ինչ պետք կատարենք:

ԲԱՐԵՎԱՐՔՈՒԹՅՈՒՆ՝

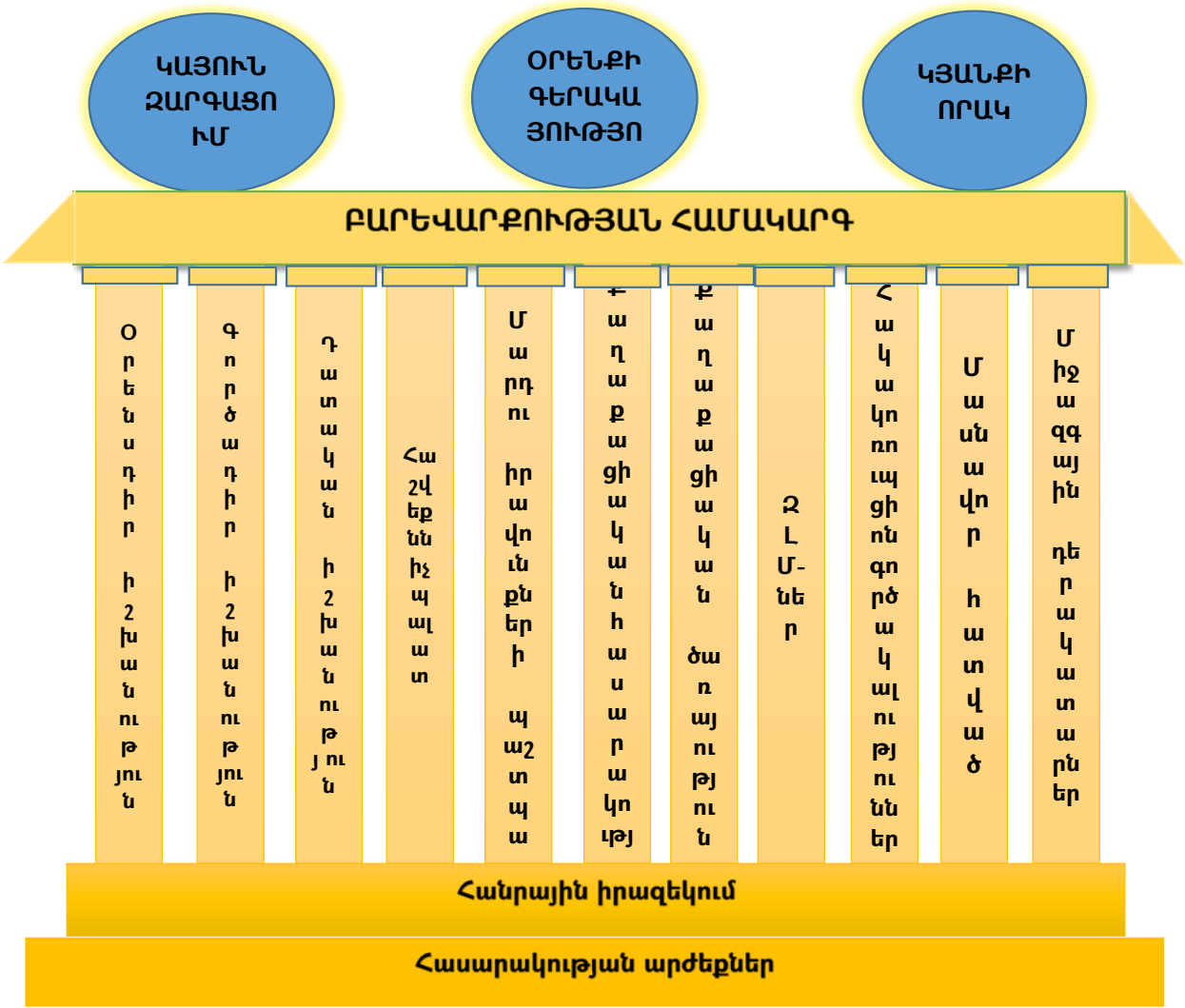
ընդհանուր էթիկական արժեքներին,
սկզբունքներին և նորմերին
համապատասխան գործունեություն և
դրանց պահպանում, որի **նպատակն է**
ամրապնդել մասնավոր շահերի
նկատմամբ հանրային շահի
գերակայությունը և
պաշտպանությունը պետական
համակարգում.

Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողով

ԱՋԳԱՅԻՆ ԲԱՐԵՎԱՐՔՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳ

Իրական տեսքն առջևից

Առկա իրականությունը կողքից

«Ոչինչ քո վրա
այնքան էժան չի
նստում, և ոչ մի
բան այնքան
թանկ չի
գնահատվում,
որքան
պահվածքը»:

*Իսպանացի գրող
Սերվանտես*

Էթիկական որոշումներ կայացնելու քայլեր ավագանու անդամների համար

- **Սահմանել խնդիրը** – ո՞ր արժեքներն են հակասության մեջ: Մեկ նախադասությամբ սահմանել, որն է հիմնախնդիրը:
- **Վերլուծել շահառուներին** – ում վրա ինչ ազդեցություն կունենա որոշումը:

«Շահագրգիռ» է ցանկացած այն կողմ, ով էթիկական որոշման վրա ազդեցություն ունի կամ կարող է իր վրա զգալ որոշման հետևանքները:

- **Ստուգել օրենսդրությունը** – համապատասխանություն օրենքներին:
- **Գնահատել հետևանքները** – կարճաժամկետ և երկարաժամկետ ազդեցություն:
- **Ապահովել թափանցիկություն** – հնարավորինս բաց քննարկում:
- **Կրել պատասխանատվություն** – պատրաստ լինել բացատրել որոշման հիմքերը:

Էթիկական երկընտրանքները և էթիկապես ընդունելի որոշումների կայացումը

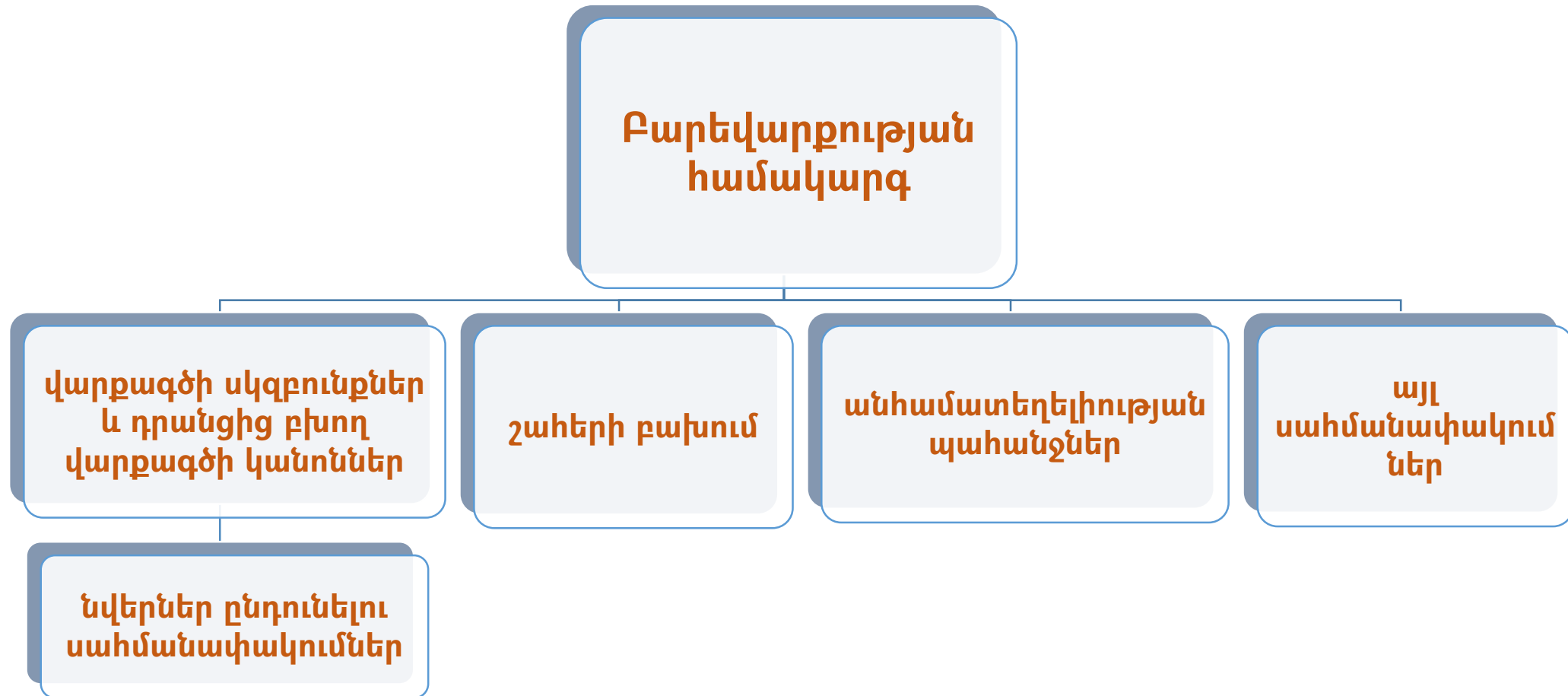
«Էթիկական որոշում» են
կոչվում այն որոշումները,
որոնք ունեն բարոյական
հետևանքներ. առնչվում են
արժեքների, իրավունքների,
արդարության, վնասի,
պարտականությունների,
պատասխանատվություն
կրելու հետ:

Համայնքային բյուջեի բաշխում.
սոցիալական աջակցություն, թե՛
ենթակառուցվածքներ

Շինթույլտվություն. ներդրումային շահե՛ր,
թե՛ բնակիչների իրավունքներ

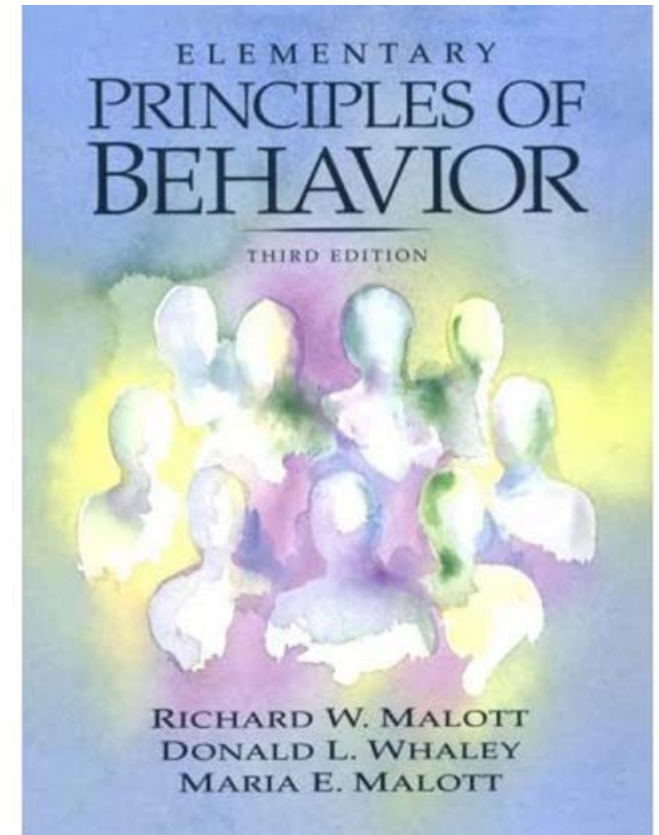
Քաղաքական ճնշում. կուսակցական
շահե՛ր, թե՛ համայնքի շահ

Բարեվարքության համակարգի տարրերը

ՎԱՐՔԱԳԾԻ ՍԿԶԲՈՒՆՔՆԵՐԸ

- ❑ Հանրությանը ծառայելու գիտակցումը
- ❑ Հավատարմությունը հանրային շահին
- ❑ Բարեկրթությունը
- ❑ Հարգալիրությունը
- ❑ Բարեխղճությունը
- ❑ Օբյեկտիվությունը

ՎԱՐՔԱԳԾԻ ՍԿԶԲՈՒՆՔՆԵՐԸ

Հանրությանը ծառայելու գիտակցումը

Հանրային պաշտոն զբաղեցնող անձանց և հանրային ծառայողների լիազորությունների իրականացումն ուղղված է ՀՀ քաղաքացիների և հանրության բարօրության ապահովմանը՝ պետության քաղաքականության նպատակների արդյունավետ իրագործման միջոցով:

Հավատարմությունը հան-րային շահին

Հանրային պաշտոն զբաղեցնող անձինք և հանրային ծառայողներն իրենց լիազորությունները գործադրում են ի շահ ՀՀ քաղաքացիների և հանրության:

Հանրային պաշտոն զբաղեցնող անձինք և հանրային ծառայողները մշակված հանրային քաղաքականության կենսագործման գործընթացում դրսևորում են հավատարմություն և հուսալիություն՝ անկախ համոզմունքից և դիրքորոշումից:

Բարեկրթությունը և հարգալիրությունը

Հանրային պաշտոն զբաղեցնող անձինք և հանրային ծառայողները դրսևորում են պաշտոնին վայել վարքագիծ: Նրանք բարեկիրթ վերաբերմունք են դրսևորում բոլոր այն անձանց նկատմամբ, որոնց հետ շփվում են իրենց լիազորություններն իրականացնելիս:

Հանրային պաշտոն զբաղեցնող անձինք և հանրային ծառայողները հարգում են իրենց վերադասների, անմիջական ղեկավարների, գործընկերների, ենթակաների արժանապատվությունը:

Բարեխղճությունը

Հանրային պաշտոն զբաղեցնող անձինք և հանրային ծառայողներն իրենց լիազորություններն իրականացնելիս գործում են ազնիվ և բարեխիղճ:

Հանրային պաշտոն զբաղեցնող անձինք և հանրային ծառայողները հանրային ռեսուրսներն օգտագործում են արդյունավետ և խնայողաբար:

Օբյեկտիվությունը

Հանրային պաշտոն զբաղեցնող անձինք և հանրային ծառայողներն իրենց լիազորություններն իրականացնելիս դրսևորում են անկողմնակալություն՝ բացառելով որևէ խտրականություն:

Հանրային ծառայողը, ծառայության առանձնահատկություններին համապատասխան, ծառայողական պարտականությունները կատարելիս քաղաքականապես չեզոք է:

Հանրային ծառայողն իր ծառայողական պարտականությունները կատարելիս իրավունք չունի կրելու կուսակցական պատկանելությունը խորհրդանշող նշաններ:

«ՆՎԵՐ» ՀԱՍԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆԸ

Ենթադրում է ցանկացած գույքային առավելություն, այդ թվում՝

- ❑ ներված պահանջը,
- ❑ անհատույց կամ ակնհայտ անհամարժեք ցածր գնով պահանջի զիջումը,
- ❑ անհատույց հանձնված կամ ակնհայտ անհամարժեք ցածր գնով վաճառված գույքը,
- ❑ անհատույց կամ անհամարժեք ցածր գնով մատուցված ծառայությունը կամ կատարված աշխատանքը,
- ❑ ինչպես նաև արտոնյալ փոխառությունը, դրամական միջոցները (կանխիկ, անկանխիկ կամ որևէ այլ ձևով արտահայտված), կրիպտոարժույթը, ուրիշի գույքի անհատույց օգտագործումը կամ այլ գործողություններ, **որոնց հետևանքով անձն ստանում է օգուտ կամ առավելություն, և որը տրամադրվում է պայմանավորված անձի (այդ թվում՝ նաև փոխկապակցված անձի) պաշտոն զբաղեցնելու հանգամանքով:**

Ի՞ՆՉ Է «ՀՅՈՒՐԱՍԻՐՈՒԹՅՈՒՆԸ»:

համարվում այն նվերը, որն առաջարկվել, տրվել կամ ստացվել է **պաշտոնական հարաբերություններ սկսելու, դրանք ամրապնդելու կամ զարգացնելու նպատակով:**

Այն ընդգրկում է, բայց չի սահմանափակվում ընդունելության, ժամանցային, սոցիալական կամ սպորտային միջոցառումների հրավերներով և առաջարկներով:

Conflict of Interest

Professional
Obligations

Personal Gains or
Interest

ՇԱՀԵՐԻ ԲԱԽՈՒՄ

Շահերի բախումը պաշտոնատար անձանց հանրային և մասնավոր շահի միջև անհամատեղելիությունն է:

ՇԱՀԵՐԻ ԲԱԽՄԱՆ ՏԻՊԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

Շահերի իրական բախում

Աշխատանքն իրականացնելիս պետական պաշտոնյայի վրա ազդում են իր անձնական շահերը:

Շահերի ենթադրելի բախում

Այնպիսի տպավորություն է ստեղծվում, որ աշխատանքն իրականացնելիս պետական պաշտոնյայի վրա ազդում են իր անձնական շահերը:

Շահերի հնարավոր բախում

Աշխատանքն իրականացնելիս պետական պաշտոնյայի վրա ապագայում կարող են ազդել իր անձնական շահերը:

Conflict of interest

Վարքագծի հիմնական սկզբունքները, վարքագծի կանոնները և կանոնագրքերը

1. Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի 2023 թվականի դեկտեմբերի 22-ի «Հանրային պաշտոն զբաղեցնող անձանց և հանրային ծառայողների կողմից պաշտոնական պարտականությունների իրականացման կապակցությամբ ստացված նվերների հաշվառման, հանձնման և գնահատման, նվերների հաշվառման ռեեստրի վարման և ներկայացված տվյալներում փոփոխությունների կատարման, նվերների ընդունման սահմանափակումների խախտման դեպքերի վերաբերյալ տեղեկությունների տրամադրման կարգերը, ինչպես նաև ռեեստրում լրացման և հրապարակման ենթակա տվյալների ցանկերը սահմանելու մասին» N 01-Ն որոշում:
2. Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի 2024 թվականի փետրվարի 6-ի «Պետական պաշտոն զբաղեցնող անձանց (բացառությամբ պատգամավորի, դատավորի, Բարձրագույն դատական խորհրդի անդամի, դատախազի, քննիչի), համայնքների ղեկավարների, նրանց տեղակալների, Երևան համայնքի վարչական շրջանների ղեկավարների, նրանց տեղակալների պաշտոն զբաղեցնող անձանց վարքագծի կանոնագիրքը սահմանելու մասին» N 02-Ն որոշում:

ԱՄՆ. Պետական ծառայության էթիկայի կանոնագիրքը առաջին անգամ հրապարակվել է դեռ 1958թ.՝ Կոնգրեսի բանաձևի տեսքով

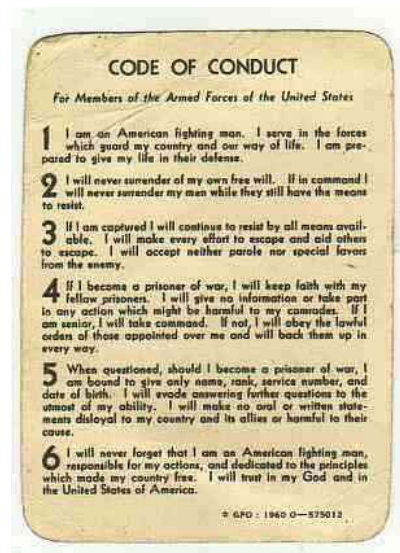
Կառավարման համակարգում գտնվող յուրաքանչյուր անձ պետք է.

- 1. բարձրագույն բարոյական սկզբունքներին ու պետությանը նվիրվածությունը վեր դասի անձանց, կուսակցությանը կամ պետական մարմիններին նվիրվածությունից,**
- 2. պահպանի ԱՄՆ-ի Սահմանադրությունը, ինչպես նաև բոլոր մարմինների կողմից ընդունված օրենքներն ու դրույթները և երբեք չաջակցի նրանց, ովքեր խուսափում են դրանք կատարելուց,**
- 3. ամբողջ աշխատանքային օրն աշխատի օրավարձի դիմաց՝ անհրաժեշտ ջանքեր ու մտքեր գործադրելով՝ կատարելով իր պարտականությունները,**
- 4. առաջադրված խնդիրները լուծելու համար ձգտի գտնել առավել արդյունավետ և տնտեսող եղանակներ,**

5.Երբեք խտրականություն չկիրառի ինչ-որ մեկին հատուկ բարիքներ կամ արտոնություններ տրամադրելու միջոցով ինչպես պարզևատրման դիմաց, այնպես էլ առանց դրա, և երբեք չընդունի բարիքներ կամ նվերներ իր կամ իր ընտանիքի համար այն հանգամանքներում, որոնք կարող են մեկնաբանվել որպես ազդեցություն պաշտոնեական պարտականությունների կատարման վրա,

6.պաշտոնեական պարտականությունների հետ կապված խոստումներ չտա, քանի որ պետական ծառայողը չի կարող հանդես գալ որպես մասնավոր անձ, երբ խոսքը պետական պաշտոնին է վերաբերում,

7.ո՛չ ուղղակիորեն, ո՛չ էլ անուղղակի առևտրային հարաբերությունների մեջ չմտնի կառավարության հետ, եթե դա հակասում է պաշտոնեական պարտականությունների բարեխիղճ կատարմանը,

8. երբեք չօգտագործի պաշտոնեական պարտականությունների կատարման ժամանակ ձեռք բերված գաղտնի տեղեկատվությունը անձնական շահ ստանալու նպատակով,

9. բացահայտի կոռուպցիայի դեպքերը դրանց ի հայտ գալու դեպքում,

10. պահպանի այս սկզբունքները՝ գիտակցելով, որ պետական պաշտոնը հասարակական վստահության արտահայտությունն է:

ՎԱՐՔԱԳԾԻ ԵՎՐՈՊԱԿԱՆ ԿԱՆՈՆԱԿԱՐԳ՝ ՏԵՂԱԿԱՆ ԵՎ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐՈՒՄ ՆԵՐԳՐԱՎՎԱԾ ԲՈԼՈՐ ԱՆՁԱՆՑ ՀԱՄԱՐ

Հոդված 1. Կանոնակարգի նպատակը

Բարեվարքության խրախուսումն է՝ սահմանելով բոլոր դերակատարներից ակնկալվող վարքագծի սկզբունքներն ու չափորոշիչները

Հոդված 2. Կանոնակարգի շրջանակը

Վերաբերում է տեղական և տարածքային կառավարման մեջ ներգրավված բոլոր դերակատարներին

Հոդված 3. Օրենքի գերակայություն

Բոլոր դերակատարները պետք է միշտ գործեն ըստ օրենքի և ծառայեն հանրային շահին:

Հոդված 4. Հաշվետվողականություն

Բոլոր դերակատարները հաշվետու են իրենց որոշումների և գործողությունների համար և պետք է պատրաստ լինեն մանրամասնորեն հիմնավորելու իրենց որոշումներն ու գործողությունները:

ՎԱՐՔԱԳԾԻ ԵՎՐՈՊԱԿԱՆ ԿԱՆՈՆԱԿԱՐԳ՝ ՏԵՂԱԿԱՆ ԵՎ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐՈՒՄ ՆԵՐԳՐԱՎՎԱԾ ԲՈԼՈՐ ԱՆՁԱՆՑ ՀԱՄԱՐ

Հոդված 5. Թափանցիկություն

Բոլոր դերակատարները պետք է ապահովեն իրենց գործունեության, ներառյալ՝ քաղաքականությունների մշակման և որոշումների կայացման գործընթացների, հաղորդակցության և մասնակցության թափանցիկությունը, բաց գործելակերպն ու տեսանկյունը:

Բոլոր դերակատարները պետք է ջանասիրաբար, ազնվորեն և լիարժեքորեն արձագանքեն հանրության՝ տեղեկատվություն ստանալու բոլոր հայցումներին: Նրանք պետք է պաշտպանեն առանց խոչընդոտների տեղեկություններ ունենալու, ստանալու և հաղորդելու յուրաքանչյուրի իրավունքը:

ՎԱՐՔԱԳԾԻ ԵՎՐՈՊԱԿԱՆ ԿԱՆՈՆԱԿԱՐԳ՝ ՏԵՂԱԿԱՆ ԵՎ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐՈՒՄ ՆԵՐԳՐԱՎՎԱԾ ԲՈԼՈՐ ԱՆՁԱՆՑ ՀԱՄԱՐ

Հոդված 6. Հարգանք և խտրականության բացառում

Բոլոր դերակատարները պետք է հարգեն միմյանց: Նրանք պետք է աշխատեն միասին՝ ապահովելու խտրականությունը բացառող արդարության և հանդուրժողականության մշակույթ, որտեղ գնահատվում է բազմազանությունը:

Հոդված 7. Արժանավորություն

Մարդկային ռեսուրսների կառավարումը պետք է ուղղորդվի արժանավորության և արհեստավարժության սկզբունքներով:

Հոդված 8. Անկողմնակալություն

Բոլոր դերակատարները պետք է որոշումների կայացման գործընթացում ու գործողություններում ցուցաբերեն անկողմնակալություն և խուսափեն կանխակալության ու հովանավորչության, ներառյալ՝ ընտանեկանության՝ նեպոտիզմի, որևէ դրսևորումից:

Հոդված 9. Շահերի բախում

Բոլոր դերակատարները պետք է խուսափեն իրենց անձնական գործերի և հանրային պարտականությունների միջև որևէ հակասությունից կամ հակասության ի հայտ գալուց:

ՎԱՐՔԱԳԾԻ ԵՎՐՈՊԱԿԱՆ ԿԱՆՈՆԱԿԱՐԳ՝ ՏԵՂԱԿԱՆ ԵՎ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐՈՒՄ ՆԵՐԳՐԱՎՎԱԾ ԲՈԼՈՐ ԱՆՁԱՆՑ ՀԱՄԱՐ

Հոդված 10. Կոռուպցիա և խարդախություն

Բոլոր դերակատարները պետք է ձեռնպահ մնան անձնական շահի համար պետական պաշտոնի չարաշահումից և հանրային միջոցների յուրացումից:

Հոդված 11. Պետական գնումներ և պայմանագրերի կնքում

Գնումների կատարման բոլոր փուլերում որոշումները և գործողությունները պետք է ուղղորդվեն արդար, հստակ և բաց ընթացակարգերով, ինչպես նաև գնումների հանձնաժողովի յուրաքանչյուր որոշման վերանայման իրավունքով: Մրցույթներին մասնակցողները պետք է պատասխանատու ու անաչառ լինեն և ձեռնպահ մնան մրցույթի գործընթացի վրա ոչ պատշաճ կերպով ազդելուց:

Հոդված 12. Հովանավորչությունը կանխող քաղաքականություն

Իրենց գործառույթներն իրականացնելիս դերակատարները չպետք է ձեռնարկեն պաշտոնաթողությունից հետո իրենց անձնական կամ մասնագիտական առավելություն շնորհող որևէ քայլ:

ՎԱՐՔԱԳԾԻ ԵՎՐՈՊԱԿԱՆ ԿԱՆՈՆԱԿԱՐԳ՝ ՏԵՂԱԿԱՆ ԵՎ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐՈՒՄ ՆԵՐԳՐԱՎՎԱԾ ԲՈԼՈՐ ԱՆՁԱՆՑ ՀԱՄԱՐ

Հոդված 13. Արդյունավետ կիրարկման մեխանիզմներ

Տեղական և տարածքային կառավարման համակարգում ներգրավված բոլոր կազմակերպությունները պետք է ունենան բարեվարքության հստակ քաղաքականություն, որը կներառի հանրային ոլորտում բարեվարքությանն աջակցող և այն ապահովող ընթացակարգերով և կառույցներով:

Այդ քաղաքականությունը պետք է նախատեսի համապատասխան կրթական ծրագրեր և վերապատրաստման դասընթացներ: Այն նաև պետք է նախատեսի բոլորի համար պատշաճ խորհրդատվություն՝ էթիկական երկընտրանքներին և բարեվարքության ռիսկերին արձագանքելու համար:

Հոդված 14. Ազդարարում

Տեղական և տարածքային կառավարման համակարգի յուրաքանչյուր կազմակերպություն պետք է ունենա ընթացակարգ՝ իրավախախտումների մասին կասկածների ազդարարման համար:

ՎԱՐՔԱԳԾԻ ԵՎՐՈՊԱԿԱՆ ԿԱՆՈՆԱԿԱՐԳ՝ ՏԵՂԱԿԱՆ ԵՎ
ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐՈՒՄ
ՆԵՐԳՐԱՎՎԱԾ ԲՈԼՈՐ ԱՆՁԱՆՑ ՀԱՄԱՐ

Հոդված 15. Տվյալների մշակման սկզբունքներ և անձնական կյանքի գաղտնիություն

Տվյալների մշակումը պետք է հիմնված լինի օրինականության, համարժեքության, արդյունավետության և գաղտնիության պահպանման սկզբունքների վրա:

Հոդված 16. Կանոնակարգի հանրայնացումը

Կանոնակարգը պետք հանրության շրջանում հանրայնացվի՝ բարձրացնելու իրազեկության մակարդակը վարքագծի այն չափորոշիչների վերաբերյալ, որ հանրությունն իրավունք ունի ակնկալելու տեղական և տարածքային կառավարման մեջ ներգրավված բոլոր դերակատարներից:

Կանոնակարգի դրույթները պետք է տեղական և տարածքային կառավարման մարմինների ամենօրյա գործունեության մաս կազմեն և պարբերաբար քննարկվեն:

ԳՆԱՀԱՏԵՔ ՁԵՐ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Եթե կասկածում եք, թե ինչպես վարվել,
հարցրեք ինքներդ ձեզ.

Արդյոք տվյալ
գործողությունը
համահո լնչ է
կանոններին և
կազմակերպության
ընթացակարգերին:

Արդյոք այն
համահո լնչ է
օրինական կամ
բարոյական
սկզբունքներին:

Արդյոք այն
համահո լնչ է մեր
հիմնարար
արժեքին
ազնվությանը:

Արդյոք այն
դրական
պատկերացում
կստեղծի իմ և
կազմակերպու-
թյան մասին:

ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ԱՌԱՋԱԴՐԱՆՔ

Վարժություն 1.

*Երկու բազմությունների
տարրերի միջև
համապատասխանությա
ն հաստատում (որոշում)*

Վարժություն 2.

*Էթիկայի հետ կապված
փոփոխությունների
անհրաժեշտություն*

ԷԹԻԿԱՅԻ ՀԵՏ ԿԱՊՎԱԾ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏՈՒԹՅՈՒՆ

Դուք պետք է համոզեք Ձեր ղեկավարին, որ Ձեր կազմակերպությունում էթիկայի հետ կապված փոփոխությունների անհրաժեշտություն կա:

Օրինակ՝ խումբը որոշում է ստեղծել վարքագծի կանոնագիրք/ուղեցույց, ընտրում է անհրաժեշտ գործիքները և որոշում, թե ինչպես է կազմվելու ուղեցույցը:

ՄՏՔԵՐ

- ☐ Ի՞նչ արժեքավոր բան սովորեցիք այս վերապատրաստման ընթացքում:
- ☐ Դասընթացի ո՞ր բաղադրիչներն էին Ձեզ համար առավել օգտակար:
- ☐ Դասընթացի ո՞ր բաղադրիչներն էին Ձեզ համար ամենաքիչ օգտակար:
- ☐ Ի՞նչ հարցեր ունեք:

Վերջին գրությունը....

***«Մենք այն ենք, ինչ բազմիցս անում ենք: Ուստի
գերազանցությունը գործողությունն է, այլ սովորություն»:***

Արիստոտել

Հարցե՞ր

ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԹՅՈՒՆ